

IV. Rehabilitációs, fejlesztő tevékenység

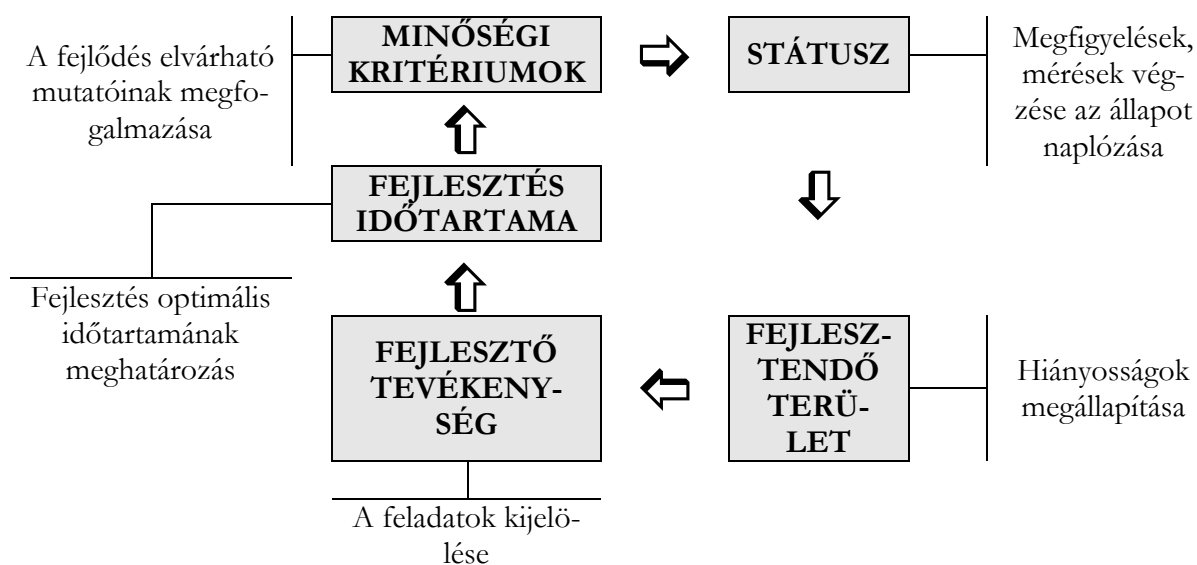
„Az eredményes tanulás/tanítás elengedhetetlen feltétele, hogy tudjuk, honnan indultunk, hol tartunk. E kettő összevetéséből derül ki, hogy történt-e fejlődés.”³

BTMN tanulók fejlesztése

A [Köznevelési törvény](#) 48. §-a értelmében a BTMN tanuló fejlesztő foglalkozásra jogosult, heti rendszerességgel 1-2 órában, egyéni vagy kiscsoportos formában.

Célja az egyéni segítségadást, tantárgyi felzárkóztatás a szakvéleményben megfogalmazott korrekciós, fejlesztési javaslatok segítségével, figyelembe vételével. Az egyéni fejlesztési terv tartalmazza ezt a folyamatot.

A folyamat lényege SNI, BTMN esetében is:

A fejlesztés folyamata⁴

Fejlesztő- felzárkóztató- korrepetáló órák területei:

- Általános, minden területet érintő
- Helyesírás, írás
- Olvasás, szövegértés, szóbeli-írásbeli kifejezőképesség
- Számolási, gondolkodási nehézség

³ Szuhaj Eszter. Örömteli tanulás. Bp.: Nikol, 2001. p.10.

⁴ Némethné Tóth Ágnes: Az inkluzív pedagógia didaktikai alapjai, Pápa: Pápai Nyomda, 2007. p.269.

Tartalma:

- A szakvéleményben leírt fejlesztési feladatok, gyakorlat, játék kiválasztása (fejlesztési ötletekből, de lehet a tananyaghoz kapcsolódva pl.: hallási észlelés, szövegértés fejlesztésére a hallott tananyagrészt megfigyelése, megbeszélése, a lényeges gondolat lejegyzése, megfogalmazása, szókincsfejlesztéshez a tananyag szókészletének szómagyarázata, mondatba foglalása, szótárzás),
- Tantárgyi lemaradás, hiányosság pótlása (betegség esetén, szaktanári, tanulói kérésre),
- Korrepetálás, gyakorlás a dolgozatírásra (a bizonytalan ismeretanyag rögzítésére-előtte konzultálás a szaktanárokkal).

Általános probléma a logikus, problémamegoldó gondolkodás hiánya. A gondolkodási alapelemek gyakorlására minden BTMN-es tanulónak szüksége van. Ilyenek az analízis, szintézis, kiegészítés, csoportosítás, rendezés, összehasonlítás, általánosítás, absztrahálás stb.

Egyszerű, a tanuló által megoldható feladatokkal kezdve- folyamatosan, kis lépésekkel haladva a nehezebbek felé- biztosítható a tanulási motiváció, sikerélmény a foglalkozásokon.

A foglalkozások eredményes megtartásához fontos a csoporttagok kiválasztásának szempontjai. Ha megoldható azonos évfolyamú és hasonló problémájú tanulók kerüljenek össze.

SNI rehabilitációs tevékenység

A sajátos nevelési igényű tanulónak joga, hogy különleges gondozás keretében állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy a szakértői bizottság ezt megállapította. Az integráló oktatási intézmény biztosítja személyi és a tárgyi feltételeket. A diagnózistól függően megfelelő szakember (gyógypedagógus) látja el rehabilitációs feladatokat. Ez megvalósulhat az intézmény alkalmazásában álló szakemberrel vagy utazó gyógypedagógus bevonásával. A gyógypedagógus elkészíti a fejlesztési tervet a szakvéleményben leírtak alapján, a pedagógiai diagnózis felállítása után. Terápiája a tantárgyi, a képesség, személyiség fejlesztésre irányul együttműködve a tanuló pedagógusai-val, szülei-vel. Fél évente elemzés, korrekció társul a tevékenységéhez. Az egyéni fejlesztési terv megvalósításához kapcsolódik a tanórákon az egyéni haladási ütemhez, képességhez mért értékelés, differenciált tanulásszervezés, a kedvezmények figyelembe vétele.

IV. 1. Dokumentáció

BTMN

A foglalkozások megtervezése, megtartása mellett a következő dokumentáció vezetése szükséges: egyéni nyilvántartási lap, és foglalkozási napló, egyéni fejlesztési terv, tanulói portfólió.

A tanuló megismerésének lehetőségei: szakvélemény elolvasása, értelmezése, a pedagógiai diagnózishoz végzett mérések, megfigyelések szabadidőben, tanórákon, szülők, pedagógusok megnyilatkozásai.

A következő területeken végzünk bemeneti méréseket:

- általános tájékozottság,
- feladattudat, szorgalom,
- figyelem, feladatértés,
- olvasás, szövegértés,
- írás, helyesírás, írásbeli-szóbeli kifejezőképesség,
- matematikai ismeretek, számolási készség, gondolkodási képesség.

A gyűjtött információk alapján készül el az egyéni fejlesztési terv.

Két részből áll:

Egyéni fejlesztési terv előlap, amely a tanuló adatain kívül tartalmazza a szakvélemény kiállításának időpontját, nyilvántartási számát, diagnózisát, érvényességi idejét, fejlesztési javaslatokat, kedvezményeket.

Egyéni fejlesztési terv részei:

- fejlesztendő terület, kompetenciák,
- tantárgyi kapcsolatok,
- fejlesztő tevékenység, módszer, eszköz,
- a fejlesztés időtartama,
- várható eredménye.

Összeállításában segít a fejlesztési területek szerinti feladatok, foglalkozási ötletek gyűjteménye.

A nyilvántartási lap belívét a foglalkozási naplót folyamatosan vezetjük, a foglalkozások tartalmának tömör bejegyzésével.

Célszerű minden tanulóról portfóliót készíteni, a munkák gyűjteménye dokumentálja a fejlesztő tevékenységet.

SNI

A dokumentáció részei:

- egyéni fejlődési lap (TÜ-356 r. sz. és belív),
- egyéni fejlesztési terv,
- tanulói portfólió,
- értékelő lapok,
- határozatok,
- kérvények, pedagógiai jellemzések.

A dokumentáció vezetése nagyrészt megegyezik a BTMN tanulókéval.

Az egyéni fejlesztés tartalmát, kereteit, jogi szabályozását, az egyéni fejlesztési terv felépítését, az adminisztrációt a mellékelt ismertető mutatja be.

IV. 2. Segédanyagok a fejlesztő tevékenységhez

Szakértői vélemény pszichológiai, gyógypedagógiai vizsgálat része ad legtöbb információt.

A szakszavak értelmezéséhez segédanyag a [szakszavak szótára](#).

A pedagógiai diagnózis szempontsor táblázatai iránytű az egyéni fejlesztési terv elkészítésében (letölthető: [1](#), [2](#), [3](#), [4](#)). Az üres táblázatba írjuk a megfigyelések során gyűjtött információk számkódját vagy szöveges bejegyzést alkalmazunk. A 2., 3., 4. táblázat az EFT diagnózisának szempontsora (észlelés, emlékezet, stb.)

[Fejlesztési területek szerinti feladatok](#), foglalkozási ötletek gyűjteményéből, gyakorlatokból a részképességek fejlesztésére a szakvélemény fejlesztési javaslataihoz válogathatunk a feladat-típusokból.

A [fejlesztési lehetőségek kompetencia területenként](#) feladatok, módszerek, eszközök csoportosításával segít a fejlesztési terv összeállításában.

[Fejlesztő foglalkozásokon használható könyvek, feladatlapok, fejlesztőeszközök, játékok, internetes oldalak, szabadon letölthető oktatóprogramok, fejlesztő játékok](#) sora állandóan frissíthető, bővíthető.

A pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók fejlesztéséhez a megfelelő módszer és eszköz kiválasztásához néhány szempontot célszerű figyelembe venni:

- változatos, rövid terhelést jelentsen,
- egyszerre egy a sok inger helyett,
- a preventív képességfejlesztés mellett az önmegvalósítás lehetőségének biztosítása,
- a tanuló önmagához mért értékelése,
- egyéni különbségek elfogadtatása a befogadó csoportban,
- egységes szemléletmód, együttműködés a fejlesztésben résztvevő szakemberek között.

A [sérülésspecifikus eszköztárból](#) tájékozódhatunk a lehetőségekről.

A BTMN, SNI [fejlesztési terv minta](#) egy a sokféle megvalósítási lehetőség közül.

Készíthetünk rövidebb, a fejlesztendő területekhez kapcsolódó feladatok felsorolását tartalmazó tervet, de órákra lebontott részletes [ütemtervet](#) is.

A tanulók tevékenységének [naplózása](#) havonta összegzi a kognitív képességek területen nyújtott teljesítményt. Módosításokat, új feladatokat jelöl ki a fejlesztés folyamatában. Jól követhető így az egyéni fejlesztési terv megvalósulása.

A fejlesztő, rehabilitációs foglalkozáson motiválásra, feladattudat javítására használhatunk [értékelő lapot](#).

Jó, ha rendelkezésre áll egy linkgyűjtemény, amely a legfontosabb információkhoz segít hozzájutni ezen a területen ([web-iránytű](#)).

A tanulók [nyilvántartás](#)ához naprakész táblázatot vezethetünk, amely segítségével azonnal hozzáférhessünk a szükséges adatokhoz.

Az [Egyéni fejlesztés az iskolai gyakorlatban](#)- a Fejlesztő Pedagógia folyóiratban (2009/3.) megjelent írásom- bemutatja a saját készítésű oktatási segédlet kipróbálásának tapasztalatait a rehabilitációs munkámban.

vissza a tartalomjegyzékhez
(www.mas-kep.hu)